

Inge Bisgaard, KALAALLIT NUNAAT / DANMARK

Inge Bisgaard Kalaallit Nunaata illunik titartaasarnermi kingornussat tammatsaaliornernannik suliaqartutut qitiusimavoq. Kalaallit Nunaanni inunningsimavoq peroriartorlunilu Københavnimilu ilinniarsimalluni, kiisalu nunami namminermi paasisimasaqassutsi nunanilu assigiinngitsuni immikkut ilisimasaqassutsiminut ilanngussimavai maannakkullu illunik tamatsaaliunermi nunatsinni immikkut ilisimasallit siuttut ilagilersimallugit. 2011-mili Nuummi Nunatta Katersugaasiviani Allagaateqarfianilu katersugaasivilerisutut sulisimavoq, tassanilu Kalaallit Nunaata illuliat avatangiisaannik nalilersuinnermi, eriaginninnermi paasisitsiniaallunilu sulinnermi siuttuusimalluni.

Bisgaardi ukiuni qulikkuutaani kingullerni Kalaallit Nunaanni illut eqqissisimasuutitat tamarmik tammatsaaliornissaannik pilersarusiornissaq siunertaralugu aaqqissuullugaasumik misissuineq ingerlassimavaa, taamatullu misissuinnermi allagaatinik ilisimatusarneq, teknikkikkut nalilersuineq najukkamilu inuiaqatigiinnik toqqaannartumik oqaloqateqartarneq ataatsimoortillugit ingerlassimavai. Angalasimasorujussuuvuq, soorlu Tunup avannaanut, tassa ilisimasassarsiornermi illuaqqat 1800-kunneersut aamma 1900-kunneersut takussutissarsiniarlugit nalunaarsorniarlugillu – Illuaqqat Kalaallit Nunaata oqaluttuarisaaneranut ilaalluinnartut.

Bisgaardip suliaanut atatillugu ukiulersuineq aalajangersimasumillu nalunaarsuineq tunngavigalugit suliai siammasissorujussuupput, tassa sorsunnerup nillertup nalaani sakkutooqarfiinit, 18. hunnorujukkunni illulianut, assersuutigalugu Ilimanami illut Realdania Byg suleqatigalugu nutarterneqarsimasut suleqataaffigivai. 2017-mi Kujataa [Greenland: Norse and Inuit Farming at Edge of the Ice Cap](#) UNESCO-p nunarsuarmiunut kingornussanut ilanngunneranut qanimut suleqataasimavoq, tamannalu illutoqqanik allanngutsaaliukkanik 57-inik ilaqarpoq.

Katersugaasiviup avataani sulinnermi saniatigut Bisgaardi Kalaallit Nunaanni sumi tamani sanasunit, illuliortitsisunit illunillu piginnittunit atorneqartartunik iluarsaannermi ilitsersuusiorsimavoq, tamatumalu kulturikkut kingornussanik nakkutiginninnermi najukkami piginnaasanik nukittorsaataavoq. Saqqummersitsinernik Kalaallit Nunaanni qaammaasaqassuseq, piginnaasaqarneq assassornermilu kulturip nutarterneqarnissaa siuarsarniarlugu aamma ilinniusiorsimavoq. Bisgaardip sulinera ilisimatusarnikkut ilisimasanik ulluinnarnilu ileqqut akornanni naapititsisarpoq, inuiaqatigiinnilu oqaloqateqartarnermik tunngaveqartuaannarluni.

Bisgaardip ilisimatusarnerminut atatillugu sammisamini kingullermi silap pissusiata allanngoriartornerani unammilligassat erseqqissarpai, tassunga atatillugu nunap iluata qeriuaannartup aakkiartornerata kinguneri qisuillu oqusa akioruminaatsut siaruartarnerat. Piujuartitsilluni illuliortaasitoqqanik illersuisuuvuq, kiisalu issittumi pissutsinut naleqqussagaasunik illulianik atuineq.

Bisgaardip sulinnermini nunami namminermi nunanilu allani nersorniarneqarpoq. 2024-mi Danmarkimi Kunngip Frederiup X-ta saqqarmiuliuttagaanik Ridder af Dannebrogordenimik saqqarmiulernerqarpoq.

”Inge Bisgaardi Kalaallit Nunaanni illuliortarnermi kingornussat nalunaarsorniarlugit ukiorpassuarni pimoorussilluni aallussinermik takutitsisimavoq, soorlu sumiiffinni avingarusimaqisuni aammalu silap pissusiata kinguneranik navianartorsiortinneqartunik, tassa takkuitsoorneqarajuttunik inatsitigullu illersorneqanngitsunik,” nersornaasinermi aalajangiisartut erseqqissarpaat.

”Issittumi pissutsit peqqarneequisut ataanni tunniussimalluni sulinera nunarsuarmi qeqertat annersaanni sumiiffinni tamani kingornussanik qajannartunik allanngutsaaliuinermi aalajangiisuusimavoq,” nersornaasiinermi aalajangiisartut oqaatigaat.

Attavissaq: Inge Bisgaard | Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu | inge@natmus.gl
| <https://en.nka.gl/>

Ilisarititsinerмик imaqarniliaq

Inge Bisgaardip sulinermi Kalaallit Nunaanni illuliat kingornussat piginnarnissaat pimoorussilluni anguniagassatut siunertaraa. Katersugaasiviup avataani aqutissiuisutut sulinermigut, periusissanik ineriartortitsinikkut inuiaqatigiinnillu oqaloqateqartarnikkut 1900-kkunneersunik ileqqoq malillugu qisunnik illuliat aamma kulturikkut kingornussat piginnarnissaat sulissutigiguarpa – nunamilu nammeneq allanngutsaaliarluni periusissiornermi, ilisimatusarnermik, sanaartornermik kulturikkullu kinaassutsimik ataqatigiilersitsisumik.